

כתב עת תורני ווקרתי לבני תורה

בתבונה

גיליון חודש ניסן תשפ"ב

איך יתכן שני חברים
שגדלו יחד וחיו יחד,
זה יצא ת"ח וזה עם
הארץ?

עומקה של תורה עמוד 3

כמה אכזבות יכול אדם
לעבור בחייו?
האם יש לכל זה
מסמעות?

עוד תזרח השמש עמוד 4

מהי נוסחת הפלא שעל
ידה נעשים למדנים?
והיכן השיגו אותה כל
הגדולים?

בדרכי הלימוד עמוד 5

ויהי בנסוע הארון

אחר מיטתו של מרן שר התורה
כמה עובדות וידיעות מעניינות
שלא ידעתם על רבינו חיים קנייבסקי זצוק"ל
הביאני המלך חדריו עמוד 6

עבודת ראש חודש

דבר המערכת

שלום לכם קוראים נכבדים.

נרגש אני מאוד להגיש בפניכם את הגיליון החודשי "בתבונה" - שהוא למעשה כתב עת תורני יוקרתי המיועד עבור עמלי ולומדי התורה היקרים.

לעת עתה, הגיליון יצא בשתי מהדורות-בתחילת חודש ובאמצעו. הגיליון יעסוק בנושאים סביב עסק ולימוד התורה וסביב כל מה שמעסיק בן תורה אמיתי שיושב ומקדיש את מרבית חייו על הוויות אביי ורביא.

הנושאים שידונו בו, יעוררו אתכם לדון בסוגיות מרתקות ולתת מבטים חדשים על נושאים שלכאורה מוכרים וידועים לכם, אני אשמח מאוד לשמוע מה דעתכם ומה יש לכם להוסיף על הנאמר בו. אם יש לכם רעיונות למדורים חדשים, ניתן יהיה לשתף את המערכת בהם.

עמל רב מושקע בגיליון זה בכדי שיהיה עשיר, איכותי ומרתק עבור תלמידי חכמים שכמותכם, שזמנכם-שווה הרבה יותר מזהב. ההשקעה מתבטאת בכל השטחים, הן באיכות הכותבים, והן באיכות התכנים, והן באיכות הגרפיקה המושקעת.

כולי תקווה שתפיקו מגיליונות אלו את המירב, ותרשו לעצמכם מעט לדון (בין הסדרים, כמובן...) בנושאים העוסקים ברומו של עולם. כך תוכלו לחזור אל הסטנדר חזקים וחדשים יותר, לעוד כמה שעות של שטייגען ומתיקות על דפי הגמרא.

בכבוד רב וקריאה מועילה,

אביאל אברהם טוויל

לקבלת הגיליון למייל, וכן לתגובות ושאלות ניתן לשלוח לדוא"ל עם פירוט הבקשה

[3]

בעומקה של תורה

[4]

עוד תזרח השמש

[5]

דרכי הלימוד

[6]

הביאני המלך חדריו

[7]

שואלים וכותבים

יו"ל ע"י

ללמד ולהצליח

טל: 0733-478-474 (להשאיר

הודעה בשלוחה מספר 1)

דוא"ל: m.tvunot@gmail.com

עורך ראשי: הרב אביאל אברהם טוויל

כותבים: הרב מנחם ריביץ

הרב יוסף חיים אליהו

לשמיעת הרצאות והדרכות
ניתן להאזין למערכת הטלפונית

שמספרה:

0733-478-474

1. ניתן להירשם לקבלת צינתוק נשתייכים הודעה חדשה בשלוחה מס' 2. ניתן גם להשאיר הודעה בתא קולי בשלוחה מס' 1)

כמו"כ ניתן להירשם לרשימת התפוצה ע"מ לקבל מאמרים איכותיים ומיוחדים, ע"י שליחת המילה "צרף" לדוא"ל

בעומקה של

תורה

הרב מנחם ריביץ

שני הם ביחד מכשירים את האדם להיות כלי קיבול לתורה.

באחד הימים הגיע יהודי על האור שמח

ושאל אותו "הרב, אנחנו שנינו מאותה עיירה, גדלנו ביחד, הלכנו ביחד לישיבה, למדנו אצל אותם רבנים, עשינו את דרכינו ביחד מהעיירה לישיבה באותה עגלה. איך יכול להיות שהרב יצא גדול הדור ואני נשארתי יהודי פשוט? "ענה לו האור שמח "בדרך מהישיבה הביתה, כשישבנו אחד ליד השני בעגלה, בזמן שאתה הסתכלת על הנופים, אני חזרתי על מה שלמדנו במשך הזמן בישיבה..."

רק בארון העדות הבדים נשארו קבועים תמיד, להראות שהתורה לא קבועה ולא כבולה למקום מסויים, לכל מקום שאליו האדם הולך, הוא צריך לשאת איתו את התורה.

הארון מסמל את לימוד התורה, הכלי כראשון שאותו מצווה התורה להכין, הדבר הראשון שאנחנו צריכים לעשות כדי להיות כלי קיבול להשכנת השכינה, זה להיות כלי קיבול לתורה, וזה מסמל הארון בצורתו של תיבה שהיא כלי קיבול.

הדרך לכך היא תוך הצבת מחיצות חזקות, שאותן מייצגות תיבות הזהב, וכן ללמוד בהתמדה וביציבות, שגם זה מיוצג בזהב, התורה אינה כבולה לא לזמן ולא למקום ולכן הבדים נשארו מחוברים לארון העדות, אך הארון אינו עשוי כולו זהב - התיבה האמצעית עשויה עצי שיטים, לימוד התורה צריך להיעשות בחיות, ברעננות ובהתחדשות מתמדת, כלפי כל השפעה שלילית מבפנים או מבחוץ האדם צריך להשים את המחיצות החזקות, היציבות והטהורות ביותר, אך בפנים האדם צריך היות חי, צריך לצמוח וצריך לפרוח, לשאוף לגדול ולעלות כמו עץ רענן.

וכמו במשפחת אדלשטיין, כשהאדם לומד תורה מתוך שמחה ורעננות כמו עץ, לא מפריע גם אם כל מה שיש לו זה ארגזי עץ. ■

”כטנכנסו האב ושני הבנים גרשון ויעקב לביתם החדש, הבית היה ריק חרהיטים, האב שראה את המצב הלך לחפש את הדברים הנצרכים לו ולבניו - עוד שני כרכים של גמרא

בשנת תרצ"ד הגיעה משפחת אדלשטיין לארץ הקודש וקבעה את מושבה ברמת השרון, כשנכנסו האב ושני הבנים גרשון ויעקב לביתם החדש, הבית היה ריק מרהיטים, האב שראה את המצב הלך לחפש את הדברים הנצרכים לו ולבניו - עוד שני כרכים של גמרא בנוסף לכך שהיה ברשותו כדי שיוכלו ללמוד ברווח, כי זה הדבר הנצרך ביותר כדי לגדל את ילדיו בדרך התורה. בעל הבית שבא לראות איך מסתדרים הדיירים החדשים התפלא לראות שאין להם ולו כסא לשבת עליו או מטה לישון עליה, בתור בעל פרדס הוא סיפק להם ארגזי תפוזים ריקים שלא היו בשימוש, וכך הארגזים הפכו לכסאות, לשולחן ולמיטות.

הרש"ר הירש בפירושו לפרשת תרומה, מעלה את הניגודיות שבפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", שאם הכוונה היא להשכין את השכינה במקדש, למה כתוב ושכנתי בתוכם, ואם הכוונה היא להשרות שכינה בעם ישראל, אם כן למה צריך מקדש. אלא מסביר הרש"ר הירש, שאין הקמת המשכן לבדה משרה שכינה על עם ישראל, אלא רק אם עם ישראל מקדיש את חייו לה' זוכה הוא להשראת השכינה, אך מבניין המשכן אנו יכולים ללמוד איך נקדיש את חיינו לה', וכמו שהמשכן נבנה בצורה שהוא ראוי לקבלת השכינה, כך אם נלמד מחומרי ובנייתו נדע גם אנחנו להיות ראויים להשראת השכינה.

התיבה האמצעית בארון היתה עשויה עצי שיטים, העץ מסמל את ההתפתחות, הצמיחה והרעננות, לימוד התורה צריך להיעשות בצורה חיה, בצורה של "ויהיו בפניך כחדשים", לימוד שתמיד נמצא בהתקדמות, בצמיחה, בהתחדשות מתמדת. על ידי לימוד כזה יכולים וחייבים אנחנו להתקדם, להתפתח ולהשתלם מעלה מעלה אין קץ.

התיבה הפנימית והחיצונית היו עשויות זהב, המתכת מסמלת חוזק, חוסן, התכה וצירוף. המתכת נכנעת לפטיש ולאש ולובשת בגמישות כל צורה, אך משהותבעה משתמרת ביציבות, הזהב שהוא המתכת הנעלה ביותר ומסמלת מצב מושלם של טוהר וטיב מקוריים העומדים בכל מבחן, הצמיחה ההתחדשות שנדרשת על מנת להיות בית קיבול לתורה, אינה מספיקה לבד, היא צריכה לבוא עם יציבות והתמדה, כמו הזהב שאחרי שמקבל צורה מתייצב בצורה זאת ודבק בה, כך האדם שלומד תורה צריך להתמיד בלימודו.

בנוסף לסמליותו בנוגע ללימוד עצמו שצריך להיות בהתמדה ויציבות, הזהב גם בא כמחיצות, הזהב שהוא סמל לטוהר ואצילות, משמש כמחיצות המגנות מבפנים ומבחוץ מפני כל השפעה שלילית, ומאפשר לתורה להתקיים ולצמוח ללא מפריעים. הזהב שמביא את החסינות מפני הרע הוא הסמל למצוות "לא תעשה", והעץ שמסמל את הצמיחה הוא הסמל למצוות "עשה",

כמה שיניים צריכים לשבור?

1. אותם שנתיים שרבי חיים לא סיים את הש"ס

כולנו יודעים, שמרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל נוהג ללמוד ולסיים מדי שנה את כל הש"ס בבלי וירושלמי, תוספתא, נביאים וכתובים, מדרשי הלכה, רמב"ם, שו"ע, משנה ברורה, ועוד... כיום הוא כבר נמצא בפסגת ההר.

אולם כיצד כל זה התחיל?

סיפר מרן רבי חיים, שאת לימוד הש"ס השנתי התחיל בגיל חמש עשרה בערך, ובשנה ראשונה ושניה זה לא הלך, היה קשה שמונה דפים ליום, ורק מהשנה השלישית ואילך הצליח. ואת הלימוד השנתי של שאר הספרים התחיל יותר מאוחר (מנחת תודה - תורה, עמ' קעב).

ובכן, האם רק לך לא הולך בתחילה?

גם להגר"ח קניבסקי לא הלך בתחילה. אבל הוא ניסה שוב ושוב, עד שהצליח.

2. השבת שעלתה באש

סיפר יהודי בעל תשובה: לאחר תקופה מסוימת של התחזקות, קיבלתי על עצמי את ההחלטה הנחושה: החל מהשבת, אני מתחיל לשמור שבת! מכיון שגרתי עדיין בבית הורי החילוניים, המשימה היתה כפולה, אולם לא נרתעתי.

שיתפתי את הרב שלי בהחלטתי, והוא הדריך אותי באופן יסודי ביותר איך לשמור הלכות שבת, ויחד עם זאת האריך לתאר לי את נועם ועונג השבת, עד שכבר חיכיתי וציפיתי בכל נפשי לטעום את טעם השבת...

אבל כאשר התחלתי, אירע דבר מוזר: בכל שבת, אבל ממש בכל שבת - קרה משהו לאוכל שהכנתי לשבת.

שבת אחת - הסיר של הדגים עף לרצפה, ותכולתו התפזרה לכל עבר!

שבת אחרת - הסיר של הג'חונן נשרף!

שבת אחרת - היה פיצוץ על הגז!

שבת אחרת - המגבת שכיסתה את אחד הסירים עלה באש!

והרשימה עוד ארוכה...

האכזבה שלי היתה גדולה. במקום לשבת בסעודות כמו מלך ולהתענג על ה', כמו בסיפורים, מצאתי את עצמי מתמודד מול רצף של תקלות מוזרות, שאף אחד לא הכין אותי אליהם... אולם הרב שלי חיזק אותי

והסביר לי ש'כל ההתחלות קשות', ולכן המשכתי בעקביות, ולאחר תקופה מסוימת - הפלא ופלא. כל הסירים עומדים על מקומם כמו ילדים טובים, הגז והפלטה והסירים שלמים וקיימים, והשבת - טעם גן עדן!...

3. כל ההתחלות קשות

לפני מתן תורה אומר הקב"ה: "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי, ושמרתם את בריתי-והייתם לי סגולה מכל העמים, כי לי כל הארץ. ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יט, ה-ו).

ופירש רש"י: אם תקבלו עליכם יערב לכם, מכאן שכל ההתחלות קשות (מכילתא).

כיצד דרשו זאת חז"ל מהפסוק? מכפל המילים 'שמוע תשמעו'.

"שמוע" - זה לשון ציווי, ולכן זה מסמל אדם העושה בעל כרחו בגלל פקודה חיצונית.

"תשמעו" - זה לשון פעולה עצמית של האדם, ולכן זה מסמל אדם העושה מרצונו.

וכך נדרש הפסוק:

"ועתה אם שמוע" - אם כעת תעשו בעל כרחכם, בלי חשק, אזי "תשמעו" - בעתיד כבר תעשו מעצמכם עם חשק (עפ"י רבי אליהו מזרחי על פירש"י).

שאלו פעם את החזון איש, מדוע באמת כל ההתחלות קשות?

והשיב: שכל דבר שבא לאדם בלא עמל וטורח, אין

זה חשוב אצל האדם

עצמו, ואין זה

עושה עליו

שום רושם,

וכמו כן אין

זה חשוב

אצל הקב"ה,

ולכן לטובת

האדם טבע הקב"ה

בבריאה שכל ההתחלות

קשות (מעשה איש ח"ז עמ' סג).

שווה, שווה להשקיע מאמצי

על בהתחלה, כי כאשר עברת

את ההתחלה - זה נחשב שכבר

עשית יותר מחצי העבודה! כמו

שכתוב בספר 'עקדת

יצחק' (פ"ה): "ההתחלה היא יותר

מחצי הכל". ■

שבת תורה השמש
פנים מידד עלייתו של בן תורה

שיטת הלמדנות הישיבתית

1. במדור זה, נדון בס"ד בנושא הקרוב לליבו של כל בן תורה, וק"ו בן ישיבה-והוא "דרכי הלימוד".

בין הנושאים שיעלו כאן בפרקים הבאים, אנו נדון בכל דרכי הלימוד, כיצד שואלים שאלה נכונה, וכיצד מיישבים, איך מוצאים יסודות מסוגיא וכיצד נחדד את ההגדרות הלמדניות שלנו? מה הם "החילוקים" בסוגיא? וכיצד מזהים אותם? כיצד בונים חקירה, ואיך מזהים שורש למחלוקת? באילו מפרשים עלינו לעיין? ועוד שלל נושאים מרתקים אותם אתם חווים יום ביום בין כותלי בית המדרש.

אך תחילה נצא למסע מרתק סביב השתלשלות דרכי הלימוד מאז ימי חתימת התלמוד ועד ימינו אנו.

2. אפתח בשאלה מרכזית:

האם שיטת הלמדנות הישיבתית, העוסקת בהגדרות וחקירות, נמצאת רק באחרוני האחרונים?

ובכן, הגם ששיטה זו נתפרסמה בדורות האחרונים ע"י ר' חיים מבריסק וממשיכי דרכו - הברכת שמואל, ר' שמעון שקופ, הגרנ"ט, ר' אלחנן וסרמן, האפיקי ים ועוד.

אמנם כבר במאה השנים שקדמו לר' חיים, היו מגדולי ישראל שהחלו ללמוד בדרך דומה: קצות החושן, קונטרס הספיקות, נתיבות המשפט, רעק"א, מנחת חינוך, חידושי הרי"ם (הארמור" מגור) והאבני נזר (הארמור" מסוכטשוב, שחיבר גם את האגלי טל). גם הם הגדירו וחקרו.

ובעצם, שיטה זו קדומה עוד יותר - גם המחנה אפרים, שחי בטורקיה כמאה שנה עוד לפני הקצות, דן בחקירות כאלה.

ובכמה מקומות ישנן חקירות כבר בראשונים, למשל, חקירת התוס' (ברכות מט: ד"ה אי) האם הסעודה בסוכות היא מדין סעודת יום טוב או מדין אכילה בסוכה. וכן חקירת הראב"ד (הובא ברשב"א קידושין כג: ד"ה הא) האם מה שקנה עבד קנה רבו פירושו שנקנה לעבד וממנו נקנה לאדון, או שנקנה מייד לאדון.

אף בגמרא עצמה ישנם חקירות, למשל, חקירת הגמרא (נדרים סח.) לגבי ארוס שהיפר ללא האב, האם הוא היפר חצי מהנדר לגמרי, או שהחליש במקצת את כל הנדר.

3. מהו "למדן"?

כלל הוא בשפה העברית, כי כשהאות "ן" נמצאת בסוף מילת תואר - פירושה שזו מהותו של המתואר.

למשל, אדם שמתעסק בכל מיני דברים, יקרא בתוארים שונים, ביניהם גם המילה "מאכער" וכו', אבל אדם שמהותו היא התעסקות - יקרא "עסקן". כנ"ל "ירקן", כנ"ל "חלפן" כספיים, ועוד כהנה רבים.

ולכן, בבואינו להגדיר את התואר "למדן", עלינו בראש ובראשונה להדגיש, שהוא אדם שמהותו "לימוד". רק אדם כזה עשוי לקבל תואר של למדן. כי אדם שמתעסק בלימוד - יזכה לתוארים שונים, ממש כדוגמת המתעסק המובאת לעיל, אך בטח שלא לתואר הנכסף "למדן".

כיצד, א"כ, נעשים למדנים? האם יש נוסחת פלא כזו או אילו עצות כיצד להיות כאלה?

הרב שך אמר פעם (מחשבת מוסר ח"א עמוד שא, ח' שבט תשמ"ד): "זכורני שאחת מהנהגות הישיבה היתה קיום סדר ללמוד "קצות החושן" או "שב שמעתתא" או "נתיבות

המשפט" בשבת, איזה קטע מהם, לא סתם ספרים, מי שיוודע 'קצות' או 'רע"א' או 'נתיבות' - הוא למדן, רק צריך קביעות לזה. ואין צורך לחדש הרבה, אומרים שלומדים בעיון, אבל גם בעיון אין צריך לחדש רק ללמוד גמרא רש"י ותוספות, לעיין באחד הראשונים, ולחזור שוב

יותר טוב, ופעם אחרת ידע ויבין יותר. ספר "קצות החושן" יכול לעורר, זה לימוד קל, הקושיא מעוררת לחפש תירוץ, לרשום אותו, כך למדו תמיד, לא מהיום, וכך התעלו".

ובכן, אם נרצה להגדיר את המושג "למדן", כך לענ"ד נראת ההגדרה:

התורה שלנו בכלל והגמרא בפרט, מלאים ב"מוקשים", מוקשים שמסתתרים מתחת לשורות שחורות תמימות למראה. כל מוקש טומן בתוכו "פצצת תוכן", קושיות, סתירות, חידושים ואפילו הלכות. וא"כ זו מטרתנו - לזהות את המוקשים, להרגיש אותם. להחדיר בעצמותיהם את "חוש המישוש התורני". זהו חוש טבעי שנולד עם כל יהודי, רק צריכים לחדד אותו.

ולכן, למדן פירושו - אחד שמצליח להרגיש את המוקשים. גם אם אינו יודע להגדיר אותם בפיו - עצם התחושה כבר מספיקה. השלב אחריו, הוא לנסות ולהביע את מהות המוקשים, להסביר אותם ולנסות לעמוד על טבעם. והשלב הסופי - הוא לנסות וליישב מוקש אחד עם עצמו ועם רעהו. ■

כיצד, א"כ, נעשים למדנים?
האם יש נוסחת פלא כזו או
אילו עצות כיצד להיות כאלה?

נלקט מתוך סדרת הספרים "להתנלות" שתראה אור א"ה

על מה דיברו הרב והרבנית בשנה הראשונה?

כשרבי חיים שאל את אביו במה יוכל לדבר עם אשתו בשנה הראשונה, ענה לו: אשתך הרי עובדת כמנהלת חשבונות! תוכל אפוא לשוחח אתה על סוגיית תגרי לוד המלאה חשבונות מתמטיים מסובכים היא יכולה להועיל לך מאוד בבירור הסוגיה.

כך ישבו הרב והרבנית בערבי השנה הראשונה לנישואיהם ודנו בסוגיית תגרי לוד רבי חיים היה שוטח את ספקותיו בהבנת העניינים החשבוניים שבתלמוד והרבנית היתה מסבירה בפרוטרוט את החישובים המסובכים.

באיזה גיל סיים הרב את הש"ס?

"בגיל 17 סיימתי פעם ראשונה ש"ס"

איזה לימוד כולל את כל התורה?

"אבי למד עמי שתי פעמים כל הששה סדרי משנה כי זה כולל כל התורה"

איך היו השבע ברכות של הרב?

"השבע ברכות שלנו" אמרה הרבנית "היתה רק שלושה פעמים ביום החתונה ובשבת שבע ברכות וסעודת שבע ברכות ביום האחרון של שבעת ימי המסחה"

מהי השאלה הראשונה ששאל בפגישה עם הרבנית?

סיפרה הרבנית השאלה הראשונה שהוא שאל אותי בפגישתנו לפני האירוסין היתה באיזו מסכת אוזן קעת אבין?

מה עשה הרב בזמן מלחמת המפרץ?

בזמן האזעקות היה רבי חיים פותח את החלונות בבית והיה משקיף החוצה ואומר שבע פעמים מזמור יושב בפתח (תהלים צא) שהוא שיר נגד פגעים ונגד נגעים.

איזה חיבור גנז?

"כתבתי מחברת ליישב כל קושיות הגרעקא ז"ל בגליון הש"ס ואמר אבא ז"ל על זה נו גם רע"א ידע מה שאתה כותב ובכל זאת הוא הקשה, יש כמה תירוצים טובים שהדפסתים בספר שיח השדה ואת המחברת שלחתי לגניזה"

[דברים שלא ידענו על גדולי ישראל]

איך היתה הבר מצוה של הרב?

"בבר מצוה שלי היה רק יין ומזונות והערינג"

איזו מתנה קיבל לאירוסין מחמיו?

רבי חיים קיבל מתנה לאירוסין מחמיו משנה ברורה.

הגאון רבינו חיים קנייבסקי זצוק"ל
"ט אדר ב' תשפ"ב"

איזו מסכת למד לפני בר מצוה?

"אבא ז"ל למד עמי זבחים מנחות וחולין אמר שזה צריך לדעת לפני בר מצוה"

היכן היה הרב ביום חתונתו?

ביום חתונתו חיפשוהו אביו וחמיו הגדולים ובאו לישיבה שעה לפני החופה. עד שמצאו אחד הבחורים ישן על גמרתו באוצר הספרים שהיה נעול אחר שנכנס הבחור דרך החלון. וכששאלוהו מה ארע? ענה: "היו לי חובות לסיים, ונרדמתי מתוך עייפות!"

איזה פרק הכי קל ב"חובות"?

"פרק אלו מציאות, כי אותו למדתי ראשון בחיידר"

שאלות וכוותבים

תשובות לשאלות שהתקבלו בקו טל מרכז תבונות

לא, וזית, אלאו, בקבלה, אנה צריכים בכלל ללמוד אורא טום, רבי כל אופן רוב הדברים אינם לייטיק אדונינו, ואם אנה אני אומר אנה צדק בדיון בקדושים בטבוסו ל דברי כל נדמה ונשאית רק הפלכה? לא כדאי אולי ללמוד שירות את הפלכה?

בבוא רב,

בחור לאכפת או אדית

שלום לך בחור יקר, וכמה משמח לשמוע איך שחשוב ואכפת לך ואתה מתעניין להוסיף ידע.

ובכן, התורה נקראה בשם "ספר", כמו שנאמר (דברים כח, נח): "אם לא תשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת הכתבים בספר הזה, והמילה "ספר" גזורה מלשון "סיפור". סיפור פירושו פנייה מאדם אחד לאדם אחר. בליל הסדר למשל, המושג סיפור מתייחס ליציאת מצרים, ומבטא את החובה לספר ולהביע את ההתרחשויות אפילו בין אדם לעצמו, אם כי באופן מיוחד, כאילו מספר זאת לאחרים. לפי שסיפור היא פעולה שנעשית בין שני אנשים.

לעומת זאת, צורת כתיבת הגמרא נעשתה ממש כשעת המשא ומתן בשעת הויכוח בבית המדרש של אביי ורבא. ניתן יהיה להגדיר את ספר הגמרא כפרוטוקול משפטי. סיכום ציטוט הדברים כפי שנאמרו ממש.

בגמרא אין כמעט פנייה ישירה אל הלומד שבא ללמוד ממנה. האמוראים משוחחים ביניהם בלימוד, כדרכם, כלשונם, בקיצור דברים כראוי לאנשים גדולים מאותה תקופה קדומה, בלי ייתורי מילים. בקיצור, בלי לבוא אפילו במעט למען הקורא העתידי. השיח מתנהל באופן כזה שרק מי שישב שם באותה העת מבין על מה מדובר. אין הקדמות, אין הסברים, אין פירוט של מושגים, אין אפילו תרגום או ביאור למנהגים, חפצים או מעשים שהיו באותה התקופה. ואל כל העסק הזה אמור להיכנס ילד בכיתה ד' אלף וחמש מאות שנה מאוחר יותר. היכן ההיגיון?

ובכן, זה הסוד שיש בגמרא - בכדי שהלומד יבין את מה שהוא קורא - עליו להיות חלק בלתי נפרד מאותה הגמרא. לחזור לאותה התקופה, להיות שותף פעיל בוויכוחים, בקושיות, ביישובים ואפילו בחוויות ובמעשיות. מי שיכול להיכנס לשם - יוצא כאילו נשאף במנהרת הזמן לתקופה אחרת, הוא חי בעולם אחר, בהווי אחר, הוא חי כאן אבל באמת הוא מלאך, יכול לעבור מתקופה לתקופה על ציר של אלף וחמש מאות שנה. וכשהוא יוצא משם - הוא יוצא מעולם לעולם, התואר וההילה שעל פניו נראית בעיני העולם הזה כמלאך משרת. כתנא שחי בדורינו.

וכמילותיו המדודות של רבי ישראל סלנטר זצ"ל בספרו אור ישראל (מכתב יח) כותב: "קניית דרכי הלמוד. הוא הפתח להיכנס בדרכי עבודתך יתברך שמו. מעת חתימת התלמוד ננעלו דרכי התורה להבין ולהורות מכתבי הקדש על פי המדות המסורות מסיני. ורק אל התלמוד עינינו צופיות לשאב ממנה תורת ה' ודרכיו. וגם האדם הגדול בענקים. אין בידו רק לחפש ולגלות תעלומות סתרה. ועל התלמוד אין להוסיף ואין לגרע מאומה".

אדם שמתהלך במהלך כזה הוא אינו אדם רגיל, אלא מלאך שנמצא בין בני אדם. מהלך בינותם אך מחשבותיו גבוהות למעלה מן השמש. גופו כאן אבל ראשו מגיע השמימה. זהו הסוד שהופך את לומדי הגמרא לחכמים יותר, לנבונים יותר, לפקחים יותר, למרוכזים יותר, לרוחניים יותר, למלאכיים יותר. עלה והצלח.

צידה לדרך

לימוד הגמרא משמש עבורינו כ"שימוש תלמידי חכמים", כשאנו נבין שבעצם היותנו מחוברים לעמקות ולסגנון לימוד הגמרא, אנו בעצם נשאבים הרחק מהבלי העולם הזה אל מחוזות אחרים, מחוזות קדושים בהם לא שולטת הבלינות האווילית האנושית.

כשנבין זאת, אנו ניגש לגמרי אחרת ללימוד הדף הכל כך מתוק שניצב לפנינו.

גם לך יש שאלה? ניתן להשאיר הודעה בשלוחה או בדוא"ל

האם פעם שאלת את עצמך:
חתי סוף סוף אדע ללמוד גמרא כראוי
וליהנות מהלימוד?

הבשורה הגדולה

היום אתה יכול לענות את התשובה:
כן! אני יכול!

הידעת?

שבכדי ללמוד נכון גמרא עלינו לעבור שבעה תהליכים מרגעי הקלט ועד שלב הפלט. לפעמים אנחנו מדלגים על שלב, או פשוט חלטים בו. בשיטת המיפוי המיוחדת של מרכז תבונות - נעזור לך להבין מה יסייע לך בלימוד הגמרא, ואיזה פעולות עליך לפעול בכדי להגיע להנאה מושלמת מהלימוד.

כעת הבחירה רק בידיך!
עד כמה חשוב לך להגשים את חלומך!

פנה עוד היום לייעוץ חינמי ותתחיל ללמוד ולהצליח

לפרטים ולקבלת תכנים והרצאות:

0733-478-474

(תא קולי שנלחה 1)

m.tvunot@gmail.com

בהנהלת הרב אביאל אברהם טוויל שליט"א

הרצאות והדרכות

גישמאה בלימוד

ארנז כלים מקצועי

ביית חוכניות למידה מותאמות

מיפוי כישורים דיסקטים בגמרא

ללמד ולהצליח